

[Poul Møller.]

De lukkede foreningers fordele er altså meget betydelige. Således kan det nævnes, at Hovedstadens Brugsforening har ca. 110 udsalg alene i Københavns kommune, medens den som åben forening kun havde ret til at have eet udsalg. Men ved siden heraf har de lukkede foreninger yderligere den fordel, at de kun beskattes af 4 pct. af den i foreningen anbragte formue, medens de åbne foreninger beskattes af 6 pct. af formuen. Skattevæsenet bygger her på næringslovens sondring, og for skattevæsenets klassifikation af foreningerne i åbne og lukkede foreninger er det afgørende, hvorvidt foreningerne har almindeligt næringsbrev eller ej.

Når lovgivningsmagten gennem disse love har trukket en skillelinie mellem åbne og lukkede foreninger og givet de lukkede foreninger så betydelige fordele, som tilfældet er, må forudsætningen naturligvis være, at de lukkede foreninger rent faktisk kun handler med medlemmer, kun fordeler varer til medlemmer, og at myndighederne er i stand til at kontrollere, at disse bestemmelser ikke omgås ved handel med ikke-medlemmer.

Nu er det i og for sig ikke ret meget, der forlanges af medlemmerne. I Hovedstadens Brugsforening er kravene så små, at det vel er tvivlsomt, om de overhovedet kan holde for en nærmere domstolsprøvelse. Hvis ærede medlemmer ser på den forhandling, der finder sted ved landsretten i Holbæk i disse dage om rutebilejerne og rutebilforeningen i Odsherred, vil de se, at underretten har sagt, at det er en omgåelse af koncessionslovgivningen for rutebiler, fordi enhver har adgang til at blive medlem af de sommerhusforeninger, der charterer rutebiler. Der forlanges i Hovedstadens Brugsforening kun et indskud på 1 kr., man kan handle umiddelbart efter indmeldelsen, og der skal ikke betales noget kontingent. Ansvar er begrænset til 100 kr. pr. medlem, som man end ikke behøver at indbetale, idet der lægges 10 kr. til side om året af overskuddet for hvert medlem, indtil han har oparbejdet en andel på 100 kr.

På basis af den hidtidige domstolsprøvelse er det mere end tvivlsomt, om det ikke må betragtes som en omgåelse af næringslovens forskrifter, idet medlemskredsen er så vid og der er så let adgang til at blive medlem og tilknytningen til foreningen er så løs. Men selv om der i virkeligheden kun forlanges den ene krone, og man skulle tro, at det er et krav, der kan efterkommes af alle, har det vist sig ved en undersøgelse, som „National-

tidende“ har foranstaltet fornylig, at kontrollen er endog meget lemfældig. To af bladets kvindelige medarbejdere aflagde besøg og gjorde indkøb i 38 af Hovedstadens Brugsforenings udsalg. Ingen af dem havde været i udsalgene tidligere, ingen af dem var altså kendt i udsalgene, men ingen af dem blev afkrævet medlemskort eller anden medlemslegitimation i eet eneste af udsalgene.

Dette giver unægtelig anledning til at overveje, hvorvidt lovens sondring mellem lukkede og åbne foreninger er berettiget. Forudsætningen måtte nemlig være, at man var i stand til at kontrollere, at de lukkede foreninger kun handler med medlemmer. Til brug for en sådan overvejelse vil det derfor være af betydning for offentligheden at få oplyst, om vore myndigheder er i stand til at kontrollere og rent faktisk kontrollerer, at de lukkede foreninger kun handler med medlemmer, hvorfor jeg har tilladt mig at spørge den højtærede handelsminister herom.

Ministeren for handel, industri og søfart (Weikop): Må jeg til indledning oplyse, at bestemmelserne om lukkede brugsforeninger, de foreninger, som det ærede medlem hr. Poul Møller omtalte, der alene handler med medlemmer, findes i næringsloven af 28. april 1931 §§ 10 og 11.

Næringslovens § 10 siger, at brugsforeninger og andre andelsforeninger, der alene fordeler varer indenfor medlemmernes kreds, ikke behøver at erhverve næringsbrev. Betingelsen herfor er imidlertid, at den del af virksomhedens overskud, som ikke bruges i veldædigt øjemed eller henlægges til foreningens formue, bliver fordelt mellem medlemmerne i forhold til deres andel i omsætningen. Jeg skal samtidig bemærke, at denne afgrænsning af de lukkede andelsforeninger også har betydning i skattemæssig henseende, som det ærede medlem hr. Poul Møller bemærkede.

I næringslovens § 11 siges det, at andelsforeninger, der ikke er pligtige at løse næringsbrev, og som fordeler varer fra butikker eller andre faste udsalgssteder, skal foretage anmeldelse om den virksomhed, der øves, i København til magistraten og udenfor København til politimesteren. Når en sådan anmeldelse foretages, skal den være ledsaget af foreningens vedtægter, sådan at myndighederne kan kontrollere, at foreningen virkelig opfylder næringslovens betingelser for fritagelse for at løse næringsbrev. En sådan anmeldelse skal også give oplysning om forretningslokaler, hvem der er bestyrelsesmedlemmer, og hvem der er bestyrer.